Europejska konwencja krajobrazowa[1]

Florencja, 20 października 2000 roku

European Treaty Series (ETS) / Série des traités européens (STE) Nr 176

Państwa członkowskie Rady Europy będące sygnatariuszami niniejszej konwencji,

uwzględniając fakt, iż celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności pomiędzy jej członkami w celu zabezpieczenia i realizacji ideałów oraz zasad będących ich wspólnym dziedzictwem, a także fakt, iż cel ten realizowany jest w szczególności poprzez umowy w dziedzinie gospodarki i spraw społecznych;

dążąc do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju opierającego się na zrównoważonej i harmonijnej zależności pomiędzy potrzebami społecznymi, działalnością gospodarczą oraz środowiskiem;

zwracając uwagę na fakt, iż krajobraz odgrywa ważną rolę dla interesu publicznego w dziedzinie kultury, ekologii, środowiska oraz kwestii społecznych, a także iż stanowi środek będący korzystnym bodźcem dla działań gospodarczych, którego ochrona, zarządzanie oraz planowanie mogą przyczynić się do tworzenia miejsc pracy;

świadome, iż krajobraz przyczynia się do tworzenia kultur lokalnych, a także iż stanowi on podstawowy składnik naturalnego i kulturalnego dziedzictwa Europy przyczyniający się do dobrobytu ludzkiego oraz konsolidacji tożsamości europejskiej;

przyznając, iż krajobraz stanowi ważny składnik jakości życia ludzi we wszystkich miejscach: w obszarach miejskich, na wsi, w obszarach o wysokim stopniu degradacji, a także w obszarach o wysokiej jakości, w obszarach uznawanych za niezwykle piękne i obszarach codziennych;

odnotowując fakt, iż rozwój rolnictwa, leśnictwa, przemysłu, technik produkcji mineralnej, a także rozwój planowania regionalnego, planowania miejskiego, transportu, infrastruktury, turystyki i rekreacji, a także, na poziomie bardziej ogólnym, zmiany w gospodarce światowej w bardzo wielu przypadkach przyspieszają transformację krajobrazów;

w dążeniu do odpowiedzi na pragnienie opinii publicznej korzystania z wysokiej jakości krajobrazów oraz odgrywania aktywnej roli w ich rozwoju;

przekonane, że krajobraz jest kluczowym elementem indywidualnego i społecznego dobrobytu, a także iż jego ochrona, zarządzanie nim i planowanie go wymagają określenia praw i obowiązków dla wszystkich;

uwzględniając teksty prawne istniejące na szczeblu międzynarodowym dotyczące zagadnień ochrony i zarządzania dziedzictwem naturalnym i kulturalnym, planowania regionalnego i przestrzennego, lokalnego samorządu i współpracy transgranicznej, a zwłaszcza Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (Berno, 19 września 1979), Konwencję o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy (Granada, 3 października 1985), Europejską konwencję o ochronie dziedzictwa

[1] Tłumaczenie ma charakter nieoficjalny.

archeologicznego (poprawioną) (La Valetta, 16 stycznia 1992), Europejską konwencję ramową o współpracy transgranicznej między wspólnotami i władzami terytorialnymi (Madryt, 21 maja 1980) oraz jej protokoły dodatkowe, Europejską Kartę Samorządu Terytorialnego (Strasburg, 15 października 1985), Konwencję o biologicznej różnorodności (Rio, 5 czerwca 1992), Konwencję dotyczącą ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i narodowego (Paryż, 16 listopada 1972), a także Konwencję o dostępie do informacji, publicznym uczestnictwie w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Aarhus, 25 czerwca 1998);

przyznając, iż jakość i różnorodność krajobrazu europejskiego stanowi wspólne bogactwo oraz iż jest ono ważne we współpracy zmierzającej do jego ochrony, zarządzania nim i planowania go;

pragnąc zagwarantować nowy instrument poświęcony wyłącznie ochronie, zarządzaniu i planowaniu wszystkimi krajobrazami Europy,

postanowiły, co następuje:

ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1
Definicje

Dla celów niniejszej konwencji:

a) „krajobraz” oznacza obszar, postrzegany przez mieszkańców, którego charakter jest wynikiem działań i interakcji czynników naturalnych i/lub ludzkich;

b) „polityka krajobrazowa” to wyrażenie przez władze publiczne ogólnych zasad, strategii oraz zaleceń, które pozwolą na podjęcie konkretnych kroków zmierzających ku ochronie, zarządzaniu oraz planowaniu krajobrazów;

c) „standardy jakości krajobrazu” to, w przypadku konkretnego krajobrazu, sformułowanie przez kompetentne władze publiczne aspiracji opinii publicznej dotyczących cech krajobrazowych ich otoczenia;

d) „ochrona krajobrazu” to działanie zmierzające do konserwacji oraz zachowania znaczących lub charakterystycznych cech krajobrazu, uzasadnione wartością jego dziedzictwa wynikającą z naturalnej konfiguracji i/lub działania ludzkiego;

e) „zarządzanie krajobrazem” to działanie, z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju, mające na celu regularną konserwację krajobrazu celem kierowania i harmonizacji zmian powstałych w wyniku procesów społecznych, ekonomicznych oraz środowiskowych;

f) „planowanie krajobrazu” to znaczące działania o szerokiej perspektywie przyszłościowej zmierzające do uwypuklenia, restauracji lub tworzenia krajobrazów.

Artykuł 2
Zakres

Na podstawie postanowień zawartych w artykule 15, niniejsza konwencja dotyczy całego terytorium Stron oraz dotyczy obszarów naturalnych, wiejskich, miejskich oraz podmiejskich. Obejmuje lądy, wody lądowe oraz obszary morskie. Dotyczy krajobrazów, które mogą być uznane za wyjątkowe, jak również krajobrazów codziennych lub uznawanych za zdegradowane.

Artykuł 3
Cele

Celem niniejszej konwencji jest promowanie ochrony, zarządzania i planowania krajobrazem, a także organizacja współpracy europejskiej w zakresie kwestii krajobrazowych.

ROZDZIAŁ II
ŚRODKI KRAJOWE

Artykuł 4
Podział odpowiedzialności

Każda ze Stron zobowiązana jest do wdrożenia niniejszej konwencji, a zwłaszcza artykułów 5 i 6 według swojego własnego podziału kompetencji, zgodnie ze swoimi zasadami konstytucyjnymi oraz ustaleniami administracyjnymi, a także respektując zasadę podlegania, uwzględniając Europejską Kartę Samorządu Terytorialnego. Nie naruszając postanowień niniejszej konwencji każda strona winna zharmonizować wdrożenie jej do swojej polityki.

Artykuł 5
Środki ogólne

Każda ze Stron zobowiązuje się do:

a) prawnego uznania krajobrazów jako podstawowego składnika otoczenia ludzkiego, wyrażenie różnorodności ich wspólnego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, a także jako fundamentu ich tożsamości;

b) ustanowienia i wdrożenia polityki krajobrazowej zmierzającej do ochrony krajobrazu, jego zarządzania i planowania poprzez przyjęcie konkretnych środków określonych w artykule 6;

c) ustanowienia procedur uczestnictwa opinii publicznej, władz lokalnych oraz regionalnych, a także innych osób zainteresowanych definiowaniem oraz wdrażaniem polityki krajobrazowej opisanej w ustępie b) powyżej;

d) wprowadzenia krajobrazu do swojej polityki planowania regionalnego i planowania miast, a także do polityki kulturalnej, środowiskowej, rolniczej, społecznej i gospodarczej, a także do każdej innej polityki mogącej mieć bezpośredni lub pośredni wpływ na krajobraz;

Artykuł 6
Konkretne środki

A. Podnoszenie świadomości

Każda ze stron zobowiązuje się do działań na rzecz podnoszenia świadomości wśród społeczeństwa, organizacji prywatnych oraz władz lokalnych w zakresie wartości krajobrazów, ich roli oraz zmian w nich wprowadzanych.

B. Szkolenie i kształcenie

Każda ze stron zobowiązuje się promować:

a) szkolenia dla specjalistów w zakresie oceny i działań dotyczących krajobrazu;

b) wielodyscyplinarne programy szkoleniowe w zakresie polityki krajobrazowej, ochrony, zarządzania i planowania krajobrazu, dla profesjonalistów w sektorze prywatnym i państwowym, a także dla zainteresowanych stowarzyszeń;

c) programy szkolne i uniwersyteckie odnoszące się w odnośnych dziedzinach przedmiotowych do wartości przywiązywanych do krajobrazu, a także dotyczące kwestii związanych z jego ochroną, zarządzaniem i planowaniem.

C. Identyfikacja i ocena

1. Przy aktywnym uczestnictwie zainteresowanych stron, przewidywanym w artykule 5 c), a także dążąc do zwiększenia wiedzy na temat swoich krajobrazów, każda ze stron zobowiązuje się do:

a) i. identyfikacji krajobrazów na swoim terytorium;

ii. dokonania analizy ich cech charakterystycznych oraz sił przyczyniających się do ich transformacji;

iii. odnotowywania zmian;

b) oceny tak zidentyfikowanego krajobrazu, biorąc pod uwagę poszczególne wartości przypisane mu przez zainteresowane Strony oraz zainteresowaną populację.

2. Te procedury identyfikacyjne oraz procedury oceny opierać się będą na wymianie doświadczenia oraz metodologii zorganizowanej pomiędzy Stronami na poziomie europejskim zgodnie z postanowieniami zawartymi w artykule 8.

D. Standardy jakości krajobrazu

Każda ze stron zobowiązuje się do zdefiniowania standardów w zakresie jakości krajobrazu przez nią zidentyfikowanego i ocenionego, po publicznej konsultacji zgodnie z postanowieniami artykułu 5 c).

E. Wdrożenie

W celu wdrożenia polityki krajobrazowej, każda ze stron zobowiązuje się do wprowadzenia instrumentów zmierzających do ochrony, zarządzania i/lub planowania środowiska.

ROZDZIAŁ III
WSPÓŁPRACA EUROPEJSKA

Artykuł 7
Międzynarodowe polityki i programy

Strony zobowiązują się do współpracy w zakresie rozważenia wymiaru krajobrazowego międzynarodowych polityk i programów, a także do zalecenia włączenia do nich tam, gdzie jest to konieczne, kwestii krajobrazowych.

Artykuł 8
Wzajemna pomoc i wymiana informacji

Strony zobowiązują się do współpracy w celu zwiększenia efektywności środków podjętych na mocy innych artykułów niniejszej konwencji, a zwłaszcza:

a) do udzielania sobie wzajemnej pomocy technicznej oraz naukowej w kwestiach środowiskowych poprzez zbieranie i wymianę doświadczeń, a także wyników projektów badawczych;

b) do promowania wymiany specjalistów krajobrazowych, zwłaszcza w celach szkoleniowych i informacyjnych;

c) do wymiany informacji we wszystkich kwestiach objętych postanowieniami niniejszej konwencji;

Artykuł 9
Krajobrazy transgraniczne

Strony będą popierać współpracę transgraniczną na poziomie lokalnym i regionalnym oraz tam, gdzie będzie to konieczne, będą przygotowywać i wdrażać wspólne programy krajobrazowe.

Artykuł 10
Monitorowanie wdrażania Konwencji

1. Istniejące kompetentne Komitety Ekspertów ustanowione na mocy artykułu 17 Statutu Rady Europy zostaną wyznaczone przez Komitet Ministrów Rady Europy do monitorowania wdrażania postanowień Konwencji.

2. Po każdym spotkaniu Komitetu Ekspertów, Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże Komitetowi Ministrów raport z przeprowadzonych prac oraz raport z działania Konwencji.

3. Komitety Ekspertów zaproponują Komitetowi Ministrów kryteria oceny oraz reguły przyznawania nagród krajobrazowych przez Radę Europy.

Artykuł 11
Nagroda krajobrazowa Rady Europy

1. Nagroda krajobrazowa Rady Europy to wyróżnienie przyznawane władzom lokalnym i regionalnym, a także ich stowarzyszeniom, które ustanowiły - jako część polityki krajobrazowej Strony niniejszej konwencji - politykę lub środki ochrony, zarządzania i/lub planowania ich krajobrazu, które okazały się efektywne długofalowo oraz dzięki temu mogą służyć jako przykład innym władzom terytorialnym w Europie. Wyróżnienie to może być także przyznawane organizacjom pozarządowym, które w szczególnie znaczący sposób przyczyniły się do ochrony, zarządzania i planowania środowiska.

2. Podania o przyznanie nagrody krajobrazowej Rady Europy winny być przedkładane przez Strony Komitetom Ekspertów, wymienionym w artykule 10. Międzynarodowe organizacje lokalne i regionalne oraz stowarzyszenia zainteresowanych władz lokalnych i regionalnych mogą ubiegać się o przyznanie nagrody pod warunkiem wspólnego zarządzania krajobrazem, którego dotyczyć ma nagroda.

3. Na podstawie propozycji Rady Europy wspomnianych w artykule 10 Komitet Ministrów określi i opublikuje kryteria przyznawania nagrody krajobrazowej Rady Europy, przyjmie odpowiednie reguły i przyzna nagrodę.

4. Przyznawanie nagrody krajobrazowej Rady Europy ma na celu zachęcenie osób otrzymujących tę nagrodę do zagwarantowania ciągłej ochrony, zarządzania i/lub planowania nagrodzonych obszarów krajobrazowych.

ROZDZIAŁ IV
POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 12
Stosunek do innych instrumentów

Postanowienia niniejszej konwencji nie będą naruszać surowszych postanowień odnoszących się do ochrony krajobrazu, jego zarządzania i planowania zawartych w innych wiążących, istniejących lub przyszłych, krajowych lub międzynarodowych instrumentach.

Artykuł 13
Podpisanie, ratyfikacja i wejście w życie

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu dla Państw członkowskich Rady Europy. Konwencja podlegać będzie ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Instrumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną zdeponowane u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym dziesięć Państw członkowskich Rady Europy wyrazi zgodę na związanie się Konwencją zgodnie z postanowieniami poprzedniego ustępu.

3. W przypadku któregokolwiek z Państw sygnatariuszy, które w terminie późniejszym wyrazi zgodę na związanie niniejszą konwencją, Konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia

miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia zdeponowania instrumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 14
Przystąpienie

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy może zaprosić Wspólnotę Europejską lub każde państwo europejskie nie będące członkiem Rady Europy do przystąpienia do Konwencji w drodze decyzji podjętej większością głosów zgodnie z artykułem 20 d) Statutu Rady Europy, a także na podstawie jednogłośnej decyzji Państw-Stron uprawnionych do członkostwa w Komitecie Ministrów.

2. W przypadku każdego Państwa przystępującego do Konwencji lub Wspólnoty Europejskiej, w przypadku przystąpienia przez nią do Konwencji, konwencja ta wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia zdeponowania instrumentu przystąpienia u Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Artykuł 15
Zastosowanie terytorialne

1. Każde Państwo lub Wspólnota Europejska może, w chwili podpisywania Konwencji lub deponowania swojego instrumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, określić terytorium lub terytoria, do których stosować się będzie niniejsza konwencja.

2. Każda ze stron może, w dowolnym terminie po podpisaniu Konwencji, rozszerzyć zastosowanie niniejszej konwencji na jakiekolwiek terytorium określone w deklaracji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy. W odniesieniu do takiego terytorium konwencja wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od otrzymania deklaracji przez Sekretarza Generalnego.

3. Wszelkie deklaracje złożone na podstawie dwóch powyższych ustępów w odniesieniu do terytorium wymienionym w takiej deklaracji mogą zostać wycofane na podstawie powiadomienia skierowanego do Sekretarza Generalnego. Wycofanie takie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od daty otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 16
Wypowiedzenie

1. Każda ze Stron może, w każdej chwili, wypowiedzieć niniejszą konwencję poprzez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Takie wypowiedzenie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 17
Poprawki

1. Każda ze Stron Komitetu Ekspertów wymieniona w artykule 10 może zaproponować wprowadzenie zmian do niniejszej konwencji.

2. Wszelkie propozycje poprawek winny być przekazane Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, który zakomunikuje je Państwom członkowskim Rady Europy, innym Stronom, a także wszelkim innym europejskim państwom nie będącym Państwami członkowskimi Rady Europy, które zostały zaproszone do uczestnictwa w Konwencji zgodnie z postanowieniami zawartymi w artykule 14.

3. Komitety Ekspertów wymienione w artykule 10 dokonają analizy każdej zaproponowanej poprawki oraz przedłożą tekst przyjęty przez większość trzech czwartych przedstawicieli Stron Komitetowi Ministrów do przyjęcia. Po przyjęciu tekstu poprawki przez Komitet Ministrów większością określoną w artykule 20 d) Statutu Rady Europy oraz jednogłośną decyzją Państw uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów, tekst zostanie przekazany stronom do zatwierdzenia.

4. Wszelkie poprawki wejdą w życie w odniesieniu do Stron, które je przyjęły pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia, w którym trzy Państwa członkowskie Rady Europy powiadomiły Sekretarza Generalnego o akceptacji. W przypadku każdej ze Stron, która zaakceptuje poprawki w terminie późniejszym, poprawki te wejdą w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia, w którym strony te powiadomiły Sekretarza Generalnego o zgodzie na przyjęcie poprawki.

Artykuł 18
Notyfikacje

Sekretarz Generalny Rady Europy notyfikuje Państwom członkowskim Rady Europy i każdemu Państwu lub Wspólnocie Europejskiej, które przystąpiły do Konwencji:

a) każde podpisanie;

b) każde złożenie dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;

c) każdą datę wejścia w życie niniejszej konwencji zgodnie z artykułami 13, 14 i 15;

d) każdą deklarację złożoną na mocy artykułu 15;

e) każde wypowiedzenie na mocy artykułu 16;

f) każdą propozycję wprowadzenia poprawek, każdą poprawkę przyjętą zgodnie z artykułem 17 oraz daty ich wejścia w życie;

g) każdy inny akt, notyfikację, informację lub komunikat odnoszący się do niniejszej konwencji.

W dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upełnomocnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono we Florencji, dnia 20 października 2000 roku, w języku angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże uwierzytelnione odpisy wszystkim Państwom członkowskim Rady Europy oraz każdemu Państwu lub Wspólnocie Europejskiej, które zostaną zaproszone do przystąpienia do niniejszej konwencji.